

ffrides, maa det reguleres ved en følgende Tiansantslov. Med Hensyn til de to første Summer, som udgjøre omtrent syv Ottendele af det Hele, vil det derimod sees, at der Intet er iveien for, at Summen betragtes som bindende, og vi troe, at det er meget vigtigt, at det bliver tilbørlig fastholdt fra Begyndelsen, at det er denne Sum og ikke Mere, som af Rigsdagen er bevilget til denne Anstalt.

Schroll: Jeg har stillet et Endringsforslag, hvorefter § 2 skulde gaae ud. Hensigten med dette Endringsforslag er at bewirke en ny og grundigere Undersøgelse med Hensyn til Vandforhningen af Sindsfygeanstalten, som jeg haaber skal blive til Fordeel for selve Anstalten. Den i Motiverne omtalte Hulemose Sø er i Virkeligheden ikke Andet end en almindelig Mølleløb eller Mølleдам; der fører ingen Na, ingen Væk til denne Vandbeholder; det er egentlig kun eet eller rettere to Vandbækkener imellem Balkerne, hvor Regnvandet opstemmes og opsamles, men i den tørre og varme Aarstid meget hurtigt fordamper. Der kan indtræde saa tørre Sommer, at Hulemose Sø vanskelig kan afgive 500 Tdr. Vand daglig. Det er urigtigt og vildledende, naar der staaer i Motiverne, og den ærede Ordfører kun har omtalt disse 500 Tdr. Vand som Vandkraft; for en af Votagerne i Hulemose Sø er det netop dette Quantum Vand, der er Hovedsagen. Det er Fabriken Vintersbølle, og da jeg kjender disse Forhold meget nøie, skal jeg tillade mig at belyse dette Forhold. Denne Fabrik er en Rinnedfabrik med tilhørende Blegeri og de fornødne Maskiner til Behandlingen af hvide Varer. Vandkraften bliver benyttet til at drive en Vabstemaschine, en Vittemaschine og en Glitte- eller Appreturmaschine, indtil for saa Aar siden tillige til at drive nogle Maskinveve, en Spolemaschine og Slættemaschine; men da Vandkraften viste sig utilstrækkelig, og da et Forsøg paa at erstatte den med Hestkraft mislykkedes, fordi Hestkraften ikke var regulair nok, besluttede Eieren sig til at nedlægge disse Maskinveve og erstatte dem ved Haandveve. Dampkraft kan maaskee benyttes, men med stor Besøstning, thi Fabriken ligger i en Dal, midt i de kongelige Skove under Pedersgaards

Skovdistrikt, paa de tre Sider omgiben af Balker, bevoxede med høie Bøgetræer, og kun til den fjerde Side ud til Stranden er Dalen aaben, men netop her er Blegelpladsen. Det hændes ikke saa sjelden, naar Dampskibet Zampa passerer Blegen med Baalandsvind, at de færdige hvide Varer, der vare ude til Tørring, maae vadsles om igjen, fordi Dampskibet har kastet Kulstøv paa dem. Det maatte altsaa være en ualmindelig høi Dampforsteen, der kunde rage op over de høie Bøgetræer, naar Varerne ikke skulde tage Skade. Dette er imidlertid, som sagt, ikke Hovedsagen, men Hovedsagen er den, at der til Røgning, Udskylning og Vadsning hver Dag bruges 6 til 800 Tdr. Vand. Allerede tidlig om Sommeren maa Fabrikeerne standse Maskinerne for at være sikke paa, at det fornødne Quantum Vand er tilstede til Vadsferiet, thi disse Rinnedvarer ere hele Aaret under Fabrikation under Forsætning af, at der er en første og anden Bleg, men gaaer den anden Bleg tabt, saa maa Varerne være 1½ til 2 Aar under Fabrikation, og derved løbe Renter og Omkostninger for høit op, og da kan Fabriken ikke udholde Concurrencen med Ublandet. Fabriken Vintersbølle er ikke alene den eneste fuldstændige Damassfabrik i Danmark, men tillige en efter vore smaa Forhold temmelig betydelig Fabrik; der føres her i Byen Lager af færdige Varer til en Værdi af over 50,000 Rd. Naar jeg nu har henledet de ærede Medlemmers Opsmærksomhed paa, at Fabrikationen varer et heelt Aar, saa ville de kunne slutte sig til, hvilke betydelige Kapitaler der indestaae i selve Fabrikationen, foruden i Bygninger og Maskiner. Fabriken paa Vintersbølle giver 50 faste Arbeidere stadigt Erhverv, deriblandt 14 gifte Familier; der er 30 Damassveve med tilhørende Saquardmaskiner i uafbrudt Virksomhed hele Aaret igjennem. Paa Dragør sysselsættes hele Aaret 50 Værredsveve; dette Værrød faaer først sin Fuldbendelse ved Vintersbølle. Der er 100 faste Arbeidere foruden mangfoldige Haandværkere og Dagleiere, som have Beskæftigelse og Fortjeneste ved denne Fabrik, og jeg troer ikke, at nogen retfærdig Expropriationscommission vil kunne skaffe billigt Vand fra Hulemose Sø. Disse 100 Arbeideres